

Mentre l'Iraq, sacsejat per la violència, s'ha convertit en un dels fracassos més sonats de la política exterior nord-americana, l'Afganistan, l'altra gran víctima de la venjança Bush, podria significar la tomba de l'ofensiva post-11-S. Atzucac per a les tropes occidentals desplaçades, quan comenci el desglaç –l'arribada de la primavera– a les muntanyes de la frontera amb el Waziristan s'espera una ofensiva talibana. El comandament de la ISAF (International Security Assistance Force) dubta si està preparat per afrontar-la.

Potser d'antuvi semblà fàcil, però un cop envaït l'Afganistan, ara cal mantenir-lo. Els efectius de l'OTAN són incapaços de controlar un país dominat pels senyors de la guerra i cada cop més pels talibans, la milícia dels estudiants islàmics afganesos de les madrasses del Pakistan. L'Emirat Islàmic de l'Afganistan sucumbí a la intervenció exterior de l'octubre del 2001, que no va aniquilar, tanmateix, els talibans, com tampoc va desmantellar les connexions d'Al-Qaida (l'organització jihadista liderada pel saudita Bin Laden) a la regió.

El desconcert entre nord-americans i britànics va en augment, mentre que els altres aliats de l'OTAN comencen a tenir dubtes seriosos sobre la seva missió al país centreasiàtic. L'estat espanyol té un contingent de 690 soldats a Herat, en teoria destinats a oferir ajut humanitari, segons destaca la propaganda governamental, tot i que en realitat contribueixen a l'ocupació del territori afganès. La mort de la soldat Idoia Rodríguez Buján ha activat les alertes dels europeus, tot i que oficialment per al Ministeri de Defensa espanyol ha estat un accident. L'atemptat amb cotxe bomba contra la caserna de Bagram, la principal base d'operacions de l'exèrcit dels EUA a l'Afganistan, tot coincidint amb la visita del vicepresident Dick Cheney, ha posat en evidència la nova tàctica de guerra dels talibans, que preparen una gran ofensiva per a la primavera amb combatents suïcides. L'estada de Cheney a la regió també serví per estirar les orelles del president pakistanès Pervez Musharraf, que Washington considera massa tolerant amb els islamistes i en especial amb els talibans.

Dit i fet, Musharraf ordenà la detenció d'Ubaidul·là Akhund, exministre de Defensa de l'emirat talibà, que vivia

Tornen els talibans

refugiat a Quetta (Balutxistan). Musharraf, però, té una papereta ben difícil, que per una banda ha d'aconterar l'aliat nord-americà i per una altra cedir a les pressions populars, favorables als combatents islamistes. A tot això, aflueixen els nervis i fa uns dies els soldats americans provocaren una car-

nisseria a Jalalabad (província de Nangarhar a l'est del país), on dispararen contra una multitud i assassinaren setze civils.

L'altre emirat talibà. Pakistan és un estat artificial nascut de la independència de l'Índia el 1947. No estranya,

doncs, l'extraordinària complexitat de la seva població, només unida per la pertinença a l'Islam sunnita. La regió fronterera amb l'Afganistan és d'ètnia paixtu, com la majoritària d'aquest país, i són les anomenades zones tribals autònomes, on tot just arriba la influència del Govern d'Islamabad. A l'octubre del 2004 esclatà la revolta, que es perllongà fins al setembre del 2006. Un conflicte del qual poc se sap a l'Occident, però que finalment acabà amb el reconeixement per Islamabad d'un semiestat talibà que serveix també de refugi a la cúpula d'Al-Qaida. En teoria, els acords de pau de Miranshah (Waziristan del Nord), signats el 5 de setembre de l'any passat, significaren el cessament d'hostilitats, el compromís d'Islamabad a respectar l'autonomia de les àrees tribals a canvi que Waziristan no allotgés els combatents jihadistes d'Al-Qaida, en la pràctica Waziristan ha esdevingut un estat talibà en el si de Pakistan.

Precisament, el líder de la insurgència a Waziristan és Maulavi Jalaluddin

Un membre de la milícia dels talibans munta guàrdia des d'un vehicle preparat per llençar projectils a la província d'Oruzgan, a l'Afganistan, l'abril del 2004.

Haqqani, un mujahidí paixtun veterà de la guerra contra els soviètics. El seu fill Sirajuddin és el comandant militar. Maulavi, de la tribu Zadran, formà part del govern talibà de l'Afganistan. És també el responsable dels acords amb Musharraf, la qual cosa no li ha impedit de mantenir el suport als seus coreligionaris de l'altra banda de la frontera i refugiar jihadistes d'Al-Qaida.

El mul·là Dadul·là. El seu nom devia ser familiar a la premsa hispànica, car ell en persona reivindicà l'atac contra l'helicòpter Cougar de l'exèrcit espanyol, on moriren els disset ocupants. Però, és clar, com que per al Ministeri de Defensa (aleshores regentat per Bono) fou un accident... Dadul·lah comandà l'exèrcit talibà que s'enfrontà amb l'anomenada Aliança del Nord, en realitat el Front Islàmic Unit per la Salvació de l'Afganistan –no paixtu– que dirigia Ahmed Xah Massud. Veterà de la guerra contra els soviètics, Dadul·là ha esdevingut una llegenda per als seus seguidors. Aconseguí escapar del setge al qual el sotmeté el senyor de la guerra Abdul Raixid Dostum, excomunista que substituï Massud com a cap militar de l'Aliança del Nord. Perdé una cama el 1994 a causa d'una mina antipersona, en els inicis del moviment talibà. Seguidor incondicional del líder, el mul·là Omar, des de la caiguda de l'emirat Dadul·là s'ha convertit en el veritable líder de la resistència. Extraordinàriament cruel amb l'enemic, fou rellevat del càrrec de governador de Bamyan l'any 2000 acusat de genocidi i desarmat, i més tard, com a brillant estrateg de les milícies talibanes, va ser enviat al nord per esclafar la resistència de Massud i els seus. Al nord l'agafà la intervenció nord-americana. Aconseguí escapar, alguns creuen que amb el concurs del general Dostum. I és que Dadul·là era un vell company d'armes dels dirigents de l'Aliança del Nord, quan combateren els soviètics. Del front del nord a Kandahar, i d'allí a Waziristan del Sud. Tanmateix, Dadul·là s'ha mogut amb absoluta impunitat per l'Afganistan, tot visitant madrasses –escoles alcoràniques– i reclutant voluntaris per a la jihad, i això malgrat que la justícia pakistanesa el jutjà *in absentia* a Quetta i el condemnà a cadena perpètua. A les àrees tribals de Waziristan trobà

aixopluc entre la tribu Kakar i participà activament en la guerra contra el Govern central d'Islamabad.

Dadul·là, com a comandant de la resistència, ha escalat graons en la jerarquia talibana i ara mateix és el comandant militar més destacat, responsable de tots els atacs suïcides contra les tropes de la ISAF. Segons les especulacions, a Waziristan havia reclutat un exèrcit de 6.000 homes disposats al martiri, que amb l'inici del desglaç ja han anunciat que entraran a Afganistan.

Una guerra inacabada. Només Kabul –la capital afganesa– acata l'autoritat del president titella Karzai, la resta del país està en mans dels senyors de la guerra i dels talibans. Els analistes ja han alertat de la situació i fins i tot els responsables militars de les tropes desplaçades. Potser darrere de les amenaces de la cúpula talibana hi ha la decisió d'augmentar el contingent britànic. El govern Blair plega veles a l'Iraq, on la situació s'augura insostenible, però incrementa en 1.400 homes més la seva missió a l'Afganistan, on els britànics tindran 7.700 soldats desplaçats, el segon contingent més important després del nord-americà. Mentrestant, Espanya mantindrà el nombre de militars desplaçats, una aposta del Govern de Rodríguez Zapatero per maquillar el fiasco de la intervenció hispana a l'Iraq. Els EUA fan esforços per incrementar el grau d'implicació dels seus aliats, però és debades –i més encara després de la victòria recent democràtica al Congrés de Washington–. L'administració Bush només pot comptar amb l'aliat britànic, també escandalitzat per l'exigua participació dels països de l'OTAN. Així les coses, el futur d'Afganistan segons els analistes es presenta incert. Ningú no coneix l'abast de l'ofensiva talibana que s'augura a la primavera. Segons els serveis secrets occidentals, els talibans estan perfectament organitzats i han fet els deures a l'hivern a les inaccessibles muntanyes de Waziristan. El conflicte, doncs, encara està molt lluny de solució i la guerra afganesa ja comença a fastiguejar les cancelleries europees, tant que a Itàlia ja ha provocat una crisi governamental.

David Garrido